

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 14Pc/54/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7521206771
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Adamčíková
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2022:7521206771.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie sudkyňou JUDr. Ľubicou Adamčíkovou v konaní navrhovateľky: M. P., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX, zast. Mgr. Peter Kocák, advokát, so sídlom Rožňavská 8, Moldava nad Bodvou proti odporcovi: S. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX, zast. JUDr. Alexander Parajos, advokát, so sídlom Skladná 236/64, Košice, o určenie otcovstva k maloletému dieťaťu C. P., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX, zast. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie č. 9, 042 11 Košice, úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu a určenie výživného, takto

rozhodol:

- I. Konanie o určenie otcovstva zastavuje.
- II. Maloletý C. P., nar. XX.X.XXXX, sa zveruje do osobnej starostlivosti matky.
- III. Obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok.
- IV. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého C. P., nar. XX.X.XXXX, sumou 50,00 eur mesačne, vždy do 15.dňa toho ktorého mesiaca vopred, do rúk matky.
- V. Dĺžné výživné za obdobie od 23.2.2021 do 5.10.2022 vo výške 834,74 eur je otec povinný zaplatiť k rukám matky v mesačných splátkach po 10,00 eur spolu s bežným výživným, vždy do 15.dňa v mesiaci vopred, pod následkom straty výhody splátok.
- VI. Otec má právo stýkať sa s maloletým C. P. neobmedzene, po predchádzajúcej dohode s matkou.
- VII. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka sa podaným návrhom dňa 15.10.2021 tunajšiemu súdu domáhala určenia otcovstva, úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu a určenie výživného, ktorý odôvodnila tým, že maloletý C. sa narodil z jej družobného pomeru s odporcom. Odporca sa od začiatku hlásil k otcovstvu, ale nakoľko bola v čase narodenia syna maloletá, k určeniu otcovstva nedošlo. Navrhovateľka uviedla, že je poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 275,90 eur a prídavku na dieťa vo výške 25,50 eur a iný príjem nemá. Žije v rodinnom dome u svojich rodičov, ktorým prispieva do domácnosti sumou 100 eur. Maloletý C. sa narodil predčasne, z čoho vyplývajú určité zdravotné problémy, kvôli ktorým má zvýšené výdavky. Návrh podáva z dôvodu, že domnelý otec sa svojej zodpovednosti ohľadom syna vyhýba, odmieta s ňou komunikovať ohľadom uznania jeho otcovstva. Na jeho výživu ničím neprispieva. Navrhovateľka navrhla, aby súd určil, že otcom maloletého C. P., nar. XX.X.XXXX, je otec S. B., nar. 23.8.2003. Zároveň navrhla, aby súd rozhodol, že zveruje maloletého C. P., nar. 23.2.2021 do osobnej starostlivosti matky a otca zaväzuje prispievať na jeho výživu mesačne sumou 100 eur od 23.2.2021.

2. Odporca sa k podanému návrhu vyjadril a uviedol, že jeho otcovstvo k maloletému dieťaťu C. P., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX nepopiera a svoje otcovstvo k maloletému dieťaťu uznáva. Odporca súhlasí, aby bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti matky. Zároveň odporca uviedol, že nepopiera, že navrhovateľka má nejaké výdavky spojené s maloletým dieťaťom a rovnako sa odporca rozhodol, počnúc mesiacom jún 2022 do budúcnosti, prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 30 eur mesačne, keďže nemá žiadny príjem a bol by rád, ak by mu zo strany navrhovateľky bol umožnený styk s maloletým dieťaťom.

3. Navrhovateľka prostredníctvom právneho zástupcu na pojednávaní uviedla, že súhlasí s tým, že otcom maloletého dieťaťa je odporca a zároveň súhlasí s tým, aby dieťa bolo zverené do jej výchovy a opater, ale nesúhlasí s výškou výživného a navrhuje, aby súd prihliadal aj na potencialitu príjmov odporcu aj napriek tomu, že odporca nemá žiadny príjem, pretože odporca je mladý človek a je v jeho možnostiach a schopnostiach sa zamestnať a získať príjem.

4. Vypočutý odporca uviedol, že po ukončení základnej školy nikde nepracoval a v súčasnosti je na aktivačných prácach a je registrovaný na úrade práce. Ďalej uviedol, že poberá 65,00 eur a doteraz prácu nikde nehľadal, ale teraz si už začne hľadať prácu, aby si zabezpečil vyšší príjem. Odporca uviedol, že žije v spoločnej domácnosti s matkou ktorá má príjem 400,00 eur a tá ho v podstate živí a občas chodí ku súrodencovi pomáhať do obchodu, kde mu neplatí, ale kúpi mu nejaké oblečenie. Odporca uviedol, že je zdravý a nemá žiadne zdravotné problémy.

5. Vypočutá navrhovateľka uviedla, že je na materskej dovolenke a jej príjem je vlastne rodičovský príspevok a rodinné prídavky v celkovej výške 300,00 eur. Žije v spoločnej domácnosti s rodičmi, ktorí sú zamestnaní. Navrhovateľka ďalej uviedla, že je pravdou, že odporca jej prispel na výživu maloletého dieťaťa 4 krát sumou po 30,00 eur. Ďalej uviedla, že kupuje rôzne výživy v sume 150,00 eur mesačne, taktiež hygienické potreby, plienky, oblečenie v sume 100-110 eur mesačne. Dieťa nie je zdravotne v poriadku a musí podstupovať vyšetrenia. Navrhovateľka uviedla, že chodí na vyšetrenia a na dopravu musí stále platiť a kupuje i lieky, pretože dieťa je často choré a musí s ním chodiť k lekárovi.

6. Kolízny opatrovník vzhľadom na to, že došlo k uznaniu otcovstva zo strany otca, navrhol maloleté dieťa zveriť do výchovy a opater matky.

7. Odporca prostredníctvom právneho zástupcu uviedol, že je ochotný platiť minimálne výživné vo výške 33,00 eur mesačne, ako aj dlžné výživné a v prípade, že sa zamestná je ochotný prispievať vyššou sumou na výživu maloletého dieťaťa. Výživné, ktoré platí v súčasnosti navrhovateľke, vlastne platí brat odporcu, ktorému vypomáha v obchode.

8. Súd v predmetnom konaní vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania a oboznámením sa s listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový stav:

9. Podľa § 28 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (Zákon o rodine), súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa.

10. Podľa § 28 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z., rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

11. Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z., plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

12. Podľa § 62 ods. 2 prvej vety zákona č. 36/2005 Z. z., obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov.

13. Podľa § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z., každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30

% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

14. Podľa § 62 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z. z., pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

15. Podľa § 62 ods. 5 zákona č. 36/2005 Z. z., výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

16. Podľa § 65 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z., ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upravi rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

17. Podľa § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z., pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

18. Podľa § 76 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z., výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

19. Podľa § 76 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z., v prípade omeškania povinného s plnením výživného určeného rozhodnutím súdu, má oprávnený právo požadovať úroky z omeškania z nezaplatenej sumy podľa predpisov občianskeho práva.

20. Podľa § 77 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z., právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späť odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

21. Podľa § 90 zákona č. 36/2005 Z. z., ak nie je otcovstvo určené podľa domnienky otcovstva manžela matky, možno ho určiť súhlasným vyhlásením oboch rodičov.

22. Podľa § 91 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z., za otca sa považuje muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov.

23. Podľa § 91 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z., súhlasné vyhlásenie rodičov musí byť urobené pred matričným úradom alebo pred súdom.

24. Objektívnym explicitne stanoveným zákonným kritériom pre rozhodnutie vo veci maloletého je „záujem maloletého dieťaťa“, čo korešponduje s podstatou a účelom základného práva maloletého dieťaťa na rodičovskú výchovu a starostlivosť a tomuto právu zodpovedajúcemu základnému právu obidvoch rodičov na starostlivosť a výchovu o svoje dieťa. Obsah týchto práv je homogenizovaný nielen v práve, ale súčasne aj v povinnosti na sústavnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj dieťaťa v zmysle ustanovenia § 28 ods. 1 písm. a) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“). Pokiaľ teda ide o záujem maloletého dieťaťa, súd musí tento vyhodnocovať a zdôvodniť nielen mechanicky a formálne, ale s ohľadom na in concreto okolnosti spočívajúce v danosti prípadne v absencii nielen „technických“ podmienok na výchovu, starostlivosť a všestranný vývoj maloletého (bytové predpoklady, dochádzka do školy alebo na voľnočasové aktivity, lekárska starostlivosť a pod.), ale aj vzhľadom na emocionálne (či už pozitívne alebo negatívne) väzby maloletého ku každému z rodičov, toľž ak o kvalite týchto väzieb vypovedá nestranné znalecké posúdenie (nález Ústavného súdu Slovenskej, sp. zn. I. ÚS 216/2018 republiky zo dňa 19.9.2018).

25. Odporca v priebehu konania uznal otcovstvo k maloletému C. P., nar. XX.X.XXXX, s čím súhlasila aj navrhovateľka, že otcom maloletého dieťaťa je odporca a účastníci konania navrhli, aby súd konanie

v časti o určenie otcovstva zastavil. Na základe uvedených skutočností, keďže pred súdom došlo k súhlasnému vyhláseniu rodičov, súd konanie v časti určenia otcovstva zastavil.

26. Odporca zároveň v priebehu konania uviedol, že súhlasí s návrhom navrhovateľky v časti, aby bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti matky, a preto súd, keďže sa rodičia maloletého C. P., nar. XX.X.XXXX dohodli na výkone rodičovských práv a povinností v záujme maloletého dieťaťa, rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti rozhodnutia.

27. Navrhovateľka a odporca zhodne navrhli v priebehu konania styk bez obmedzenia v prítomnosti matky po vzájomnej dohode, a preto súd na základe uvedených skutočností rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

28. Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného. Obdobné negatívne dopady na možnosť platiť výživné, aké má konanie povinného, ktorým sa sám bez vážneho dôvodu (nie v dôsledku objektívnych príčin ním nezavinených), vzdal doterajšieho výhodnejšieho zamestnania (s vyšším príjmom) a zamenil ho za zamestnanie menej výhodné, kde dosahuje nižší príjem (§ 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine), má úmyselné protiprávne konanie povinného majúceho znaky trestnej činnosti, za ktoré bol vzatý do väzby a následne mu bol súdom uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pri výkone ktorého došlo k poklesu alebo až strate jeho príjmov. Aj v takom prípade je namieste uplatnenie princípu potenciality príjmov. Skutočnosť, že takýmto konaním sa povinný vzdal objektívnej možnosti platiť výživné, nemôže byť na úkor oprávnenej osoby. Opačný výklad ustanovenia § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine by viedol k absurdným dôsledkom, medziiným k tomu, že povinný by sa svojím úmyselným násilným konaním voči oprávnenej osobe s následnou väzbou a právoplatným uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody „zbavil“ (alebo mohol „zbaviť“) svojej vyživovacej povinnosti (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3 Cdo 236/2018 zo dňa 20.2.2019).

29. Princíp potenciality príjmov nevyžaduje detailné preukázanie všetkých príjmov povinného, pretože použitím tohto princípu súd podľa charakteru správania sa povinného vymedzuje fiktívny (prezumpovaný príjem), ktorý je následne základom pre určenie výživného na dieťa (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Cdo/14/2021 zo dňa 31.3.2021).

30. Súd pri rozhodovaní o určení výživného na maloleté dieťa posudzoval v záujme maloletého dieťaťa príjem matky, ktorá uviedla, že pozostáva z rodičovského príspevku vo výške 275,90 eur a prídavku na dieťa vo výške 25,50 eur a mesačné náklady vznikajúce v súvislosti s osobnou starostlivosťou matky o maloletého, ktoré predstavujú náklady na bývanie u rodičov, ktorým navrhovateľka prispieva na bývanie v sume 100,00 eur, strava a výživa maloletého v sume 150,00 eur, ďalej sú to hygienické potreby, plienky, oblečenie v celkovej sume 100,00 - 110,00 eur a náklady v presne neuvedenej výške spojené s kúpou liekov pre maloletého, nákladov na dopravu k lekárovi a rehabilitácie s poukazom na zdravotný stav maloletého dieťaťa, ktorý mal súd preukázaný predloženými lekáorskými správami zo strany matky maloletého. Vzhľadom na zistené skutočnosti, zistenými potrebami navrhovateľky a nákladov spojených so starostlivosťou matky o maloleté dieťa súd skúmal príjmy povinnej osoby a súvisiace výdavky na základe princípu potenciality (§ 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z.) s poukazom na zistené skutočnosti, že odporca vzhľadom na svoj vek po ukončení základnej školy nikde nepracoval a je evidovaný na úrade, práce, sociálnych vecí a rodiny ako uchádzač o zamestnanie, ale ako odporca uviedol vo svojej výpovedi, nikde si prácu ani nehľadal a je zdravý a nemá žiadne zdravotné problémy. Zároveň jeho súčasný príjem predstavuje 65,00 eur na základe vykonávaných aktívnych prácach a vypomáhaním v obchode súrodencu, za ktoré uhradil doteraz uhradené výživné pre navrhovateľku 2 krát v sume 30,00 eur a 2 krát v sume 33,00 eur brat odporcu. Odporca žije v spoločnej domácnosti s matkou, ktorá ho živí, a preto mu nevyplývajú žiadne zistené náklady spojené s bývaním. Podľa súdu je v možnostiach a schopnostiach odporcu vzhľadom na jeho vek, zdravotný stav a súčasné možnosti na trhu práce

v okolí miesta trvalého pobytu odporcu zabezpečiť si adekvátne trvalé zamestnanie. Zároveň súd pri posudzovaní potenciálnych príjmov odporcu, to znamená príjmov, ktoré odporca (potenciálne) by mohol mať, zohľadnil stupeň dosiahnutého vzdelania odporcu, keďže podľa vyplývajúcich skutočností odporca ukončil základnú školu bez získania akejkoľvek praxe po ukončení štúdia. Súd nezistil žiadne objektívne príčiny zníženia príjmu na strane odporcu, teda žiadne neprimerané majetkové riziká, ktoré by mohli mať vplyv na možnosti odporcu platiť výživné. Súd pri rozhodovaní o určení výživného na maloleté dieťa vychádzal z potenciality príjmov odporcu a rozhodol vzhľadom na vyššie samostatne posúdené okolnosti na strane odporcu s tým, že zistené skutočnosti nemôžu byť na ťarchu maloletého dieťaťa, ktoré je odkázané na výživu svojich rodičov, pretože každý rodič je predovšetkým povinný počínať si tak, aby si mohol svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu plniť v plnom rozsahu. Na základe uvedeného súd rozhodol o určení výživného tak, ako je uvedené vo výrovej časti tohto rozhodnutia, a to vždy do 15.dňa toho ktorého mesiaca vopred, do rúk matky.

31. Navrhovateľka si v podanom návrhu na určenie výživného na maloleté dieťa uplatnila výživné od 23.2.2021, teda od narodenia dieťaťa, na základe čoho vznikol na strane odporcu nedoplatok na výživnom od 23.2.2021 do dňa rozhodnutia súdu. Zároveň mal súd v konaní preukázané listinnými dôkazmi a výpoveďou navrhovateľky, že odporca uhradil časť dlžného výživného, a to 2 krát v sume 30,00 eur a 2 krát v sume 33,00 eur, čo celkovo predstavuje sumu 126,00 eur. Súd po preskúmaní potrieb navrhovateľky, teda matky maloletého dieťaťa má za to, že návrh na spätné určenie výživného odo dňa narodenia maloletého dieťaťa je vzhľadom na výšku vyplývajúcich nákladov dôvodná, a preto súd uložil odporcovi povinnosť uhradiť navrhovateľke dlžné výživné v súdom určenej sume, čo celkovo predstavuje sumu 834,74 eur (10,74 eur + 500,00 eur + 450,00 eur - 126,00 eur) v mesačných splátkach po 10,00 eur tak, ako je uvedené vo výrovej časti tohto rozhodnutia.

32. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

33. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Košice-okolie. Lehota na podanie odvolania začína plynúť dňom nasledujúcim po dni doručenia tohto rozhodnutia. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie musí byť podpísané a predložené v počte 2 rovnopisov s prílohami.